DOMSTOLENS DOM
av den 16 november 1977*

I mål 13/77

har Hof van Cassatie i Belgien gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

AB G.B.-Inno-B.M.,

och

Vereniging van de Kleinhandelaars in Tabak (ATAB).

Begäran avser tolkningen av artiklarna 3 f, 5 andra stycket, 30, 31, 32, 86 och 90 i EEG-fördraget och av rådets direktiv nr 72/464/EEG (EGT L 303/1, 31.12.1972, s. 3, fransk version; svensk specialutgåva, del 09, volym 01) om andra skatter än omsättningsskatter som påverkar förbrukningen av tobaksvaror.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden H. Kutscher, avdelningsordförandena M. Sørensen och G. Bosco samt domarna A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe och A. Touffait,

generaladvokat: G. Reischl,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 I dom av den 7 januari 1977, som inkom till domstolen den 26 januari 1977, har Hof van Cassatie i Belgien i enlighet med artikel 177 i EEG-fördraget

* Rättegångsspråk: nederländska.

ställt fyra frågor angående tolkningen av artiklarna 3 f, 5 andra stycket, 30, 31, 32, 86 och 90 i fördraget samt angående rådets direktiv nr 72/464/EEG (EGT L 303/1, 31.12.1972, s. 3, fransk version; svensk specialutgåva, del 09, volym 01) om andra skatter än omsättningsskatter som påverkar förbrukningen av tobaksvaror.

2 Dessa frågor har ställts inom ramen för en tvist som pågår mellan ett belgiskt aktiebolag, "G.B.-Inno-B.M.", som driver flera stormarknader i Belgien, och den ideella föreningen "Vereniging van de Kleinhandelaars in Tabak" ("Association des détaillants en tabac") (nedan kallad ATAB).

3 Det framgår av handlingarna att ordföranden i Rechtbank van Koophandel (Tribunal de commerce) i Bryssel genom beslut av den 24 april 1972, med anledning av att talan väckts av ATAB, förpliktade det bolag, vars rättsinnehavare är G.B.-Inno-B.M., att upphöra att sälja eller att till försäljning utbjuda cigaretter till ett lägre pris än det pris som anges på skattebanderollen på den grunden att detta förfarande utgjorde en illojal konkurrens och en överträdelse av artikel 58 i den belgiska lagen av den 3 juli 1969 om mervärdesskatt (Code sur la valeur ajoutée) som lyder som följer:

"Vad beträffar tobaksvaror, som importerats eller producerats i landet, tas skatten ut i alla de fall då, enligt bestämmelser i lagar eller förordningar om beskattning av tobaksvaror, punktskatt skall erläggas. Skatten skall beräknas på grundval av det pris som anges på skattebanderollen, vilket skall vara det fastställda minimipriset vid försäljning till konsumenten eller, om inte något pris har föreskrivits, det underlag som fastställts för uppbörd av punktskatt".

4 Sedan G.B.-Inno-B.M:s överklagande ogillats av Hof van Beroep (Cour d'appel i Bryssel) genom dom av den 24 november 1974 överklagade detta bolag sistnämnda dom till kassationsdomstolen.

Den nationella lagstiftningen

5 I Belgien omfattas tobaksvaror av ett punktskattesystem som kännetecknas av att man tillämpar en punktskatt på värdet som beräknas på detaljhandelspriset "inklusive mervärdesskatt".

6 Summan av dessa båda pålagor skall betalas av tillverkaren eller importören vid inköpet av de skattebanderoller som skall anbringas olika tillverkade eller importerade tobaksvaror och som anger detaljhandelspriset.

7 Det är förbjudet att sälja tobaksvaror till konsumenten till ett pris som är högre än det detaljhandelspris som finns på skattebanderollen.

8 Då det gäller punktskatter finns detta förbud klart uttryckt i 12 § i den förordning som är bilaga till den ministeriella förordningen av den 22 januari 1948 om uppbörd av punktskatter på tobaksvaror.

9 Då det gäller mervärdesskatt följer förbudet av att det i artikel 58.1 i lagen av den 3 juli 1969 hänvisas till principerna för indrivning och uppbörd av punktskatter.

10 Det är också förbjudet att till konsumenten sälja tobaksvaror till ett pris som är lägre än det som anges på skattebanderollen.

11 Även om detta förbud inte gällde punktskatter vid den tid då de aktuella omständigheterna ägde rum, omfattade det dock mervärdesskatt enligt artikel 58.1 i ovannämnda lag av den 3 juli.

12 De frågor som ställts av Hof van Cassatie skall göra det möjligt för denna domstol att bedöma om bestämmelserna i artikel 58.1 i den belgiska lagen av den 3 juli 1969 är förenliga med gemenskapsrätten i den mån som det i dessa bestämmelser föreskrivs en skyldighet att vid försäljning till konsumenten tillämpa ett visst försäljningspris som har fastställts av tillverkarna eller importörerna.

Allmänna synpunkter

13 I samtliga medlemsstater utgör skatter eller avgifter på tobaksvaror en viktig inkomstkälla och därför måste de behöriga myndigheterna ha tillgång till effektiva hjälpmedel för att säkerställa dessa intäkter.

14 På det stadium som gemenskapsrätten för närvarande befinner sig ankommer det på varje medlemsstat att välja sin egen metod för skattekontroll avseende de tobaksvaror som utbjuds till försäljning inom denna stats territorium.

15 Eftersom det är nödvändigt att tillmötesgå kontrollkraven – som är stränga och ofta komplicerade och som dessutom skiljer sig från en medlemsstat till en annan – omfattas importen och exporten av tobaksvaror för närvarande av hinder som inte kan undvikas och handeln mellan medlemsstaterna med dessa varor kräver, under de givna omständigheterna, betydande resurser och specialkunskaper.

16 På grund av den betydande andel pålagor som ingår i försäljningspriset till konsumenten är grossistens och detaljhandlarens vinst relativt liten.

17 I ett system som det belgiska, där underlaget för beräkning av punktskatt och mervärdesskatt är detaljhandelspriset, utgör förbudet att sälja tobaksvaror till konsumenten till ett pris som är högre än det pris som finns på banderollen en väsentlig skattegaranti, vars syfte är att hindra tillverkarna och importörerna från att ange ett för lågt värde på sina varor vid den tidpunkt då skatten skall betalas.

18 Ett förbud att till konsumenten sälja till ett lägre pris än det som finns på skattebanderollen utfärdas däremot inte nödvändigtvis av skattemässiga skäl utan har, enligt vissa regeringar som har inkommit med yttrande till domstolen, snarare ett socio-ekonomiskt ändamål eftersom ett sådant förbud, genom vilket möjligheten att lämna någon som helst form av rabatt vid försäljning till konsumenten utesluts, har till syfte att upprätthålla en viss detaljhandelsstruktur och därmed förhindra att det sker en koncentration inom denna sektor på bekostnad av de mindre detaljhandlarna.

19 Det har dessutom gjorts gällande att det är väsentligt att bibehålla ett fast detaljhandelspris för att säkerställa att medlemsstaten faktiskt erhåller intäkterna från beskattningen av tobaksvaror.

20 Eftersom intäkterna i ett system av detta slag säkerställs vid överlämnandet av skattebanderollerna kan dock detta argument inte godtas.

21 Slutligen skall det även framhållas att inom ett sådant system som tillämpas i Belgien finns det i princip ingenting som hindrar en detaljhandlare från att bestämma sitt eget försäljningspris till konsumenten genom att anskaffa tobaksvaror som har försetts med vederbörliga skattebanderoller.

22 I praktiken kan en sådan transaktion dock bara genomföras i samarbete med tillverkaren eller importören å ena sidan och med de nationella skattemyndigheterna å andra sidan men ett sådant samarbete kan i förekommande fall vara svårt att få till stånd.

23 De frågor som ställts av den nationella domstolen skall besvaras med beaktande av alla dessa överväganden.

Den första frågan

24 I den första delen av den första frågan har Hof van Cassatie begärt att få fastställt om artiklarna 3 f, 5 andra stycket och 86 i fördraget skall tolkas så att det är förbjudet för medlemsstaterna att införa eller bibehålla en bestämmelse i den nationella lagstiftningen, såväl då det gäller importerade varor som då det gäller varor som tillverkats i landet, enligt vilken det vid försäljning till konsumenten skall tillämpas ett försäljningspris som har fastställts av tillverkarna eller importörerna, då denna bestämmelse

— kan främja ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den gemensamma marknaden enligt betydelsen i artikel 86 i fördraget;

— främjar ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning, vilket består i att tillverkare och importörer av tobaksvaror kan förplikta detaljhandlarna i en medlemsstat att tillämpa de försäljningspriser till konsumenten som bestämts av dem.

25 Den andra delen av frågan går i första hand ut på att få fastställt om det är förbjudet att införa eller bibehålla en sådan åtgärd även då den har allmän räckvidd på så sätt att den omfattar vilken tillverkare eller importör som helst, dvs. också sådana tillverkare eller importörer som inte har en dominerande ställning eller missbrukar denna, och även om åtgärden inte på något sätt har till syfte eller resultat ett missbruk av en dominerande ställning.

26 Den andra frågan går ut på att få fastställt om bestämmelserna i fördraget, som omnämnts i den första delen av frågan, inte i ett fall som detta skall tolkas så att det visserligen inte är förbjudet att införa eller bibehålla en sådan bestämmelse, men att bestämmelsen saknar betydelse beträffande tillämpningsområdet för artikel 86 i det avseendet att missbruk av en domine-

rande ställning alltid är förbjudet även då missbruket i detta fall har främjats av denna bestämmelse.

27 De olika delarna av denna fråga skall behandlas i ett sammanhang.

28 Det i fördraget åsyftade systemet med en gemensam marknad utesluter varje nationell åtgärd som direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt hindrar handeln inom gemenskapen.

29 Den i artikel 3 f fastslagna målsättningen preciseras dessutom i flera av fördragets konkurrensbestämmelser, bland dem artikel 86, där det anges att ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning är oförenligt med den gemensamma marknaden, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstaterna.

30 I artikel 5 andra stycket i fördraget föreskrivs att medlemsstaterna skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att fördragets mål uppnås.

31 Följaktligen riktar sig artikel 86 visserligen till företagen men därutöver åläggs medlemsstaterna genom fördraget att inte vidta eller bibehålla åtgärder som kan upphäva denna bestämmelses ändamålsenliga verkan.

32 På så sätt föreskrivs i artikel 90 att medlemsstaterna skall beträffande offentliga företag och företag som de beviljar särskilda och exklusiva rättigheter inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot fördraget, i synnerhet reglerna i artikel 85–94.

33 Likaså får medlemsstaterna inte vidta åtgärder som gör det möjligt för privata företag att undandra sig skyldigheterna enligt artikel 85–94 i fördraget.

34 Under alla omständigheter förbjuds i artikel 86 ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning, även om ett sådant missbruk främjas av en nationell lagbestämmelse.

35 En nationell åtgärd, genom vilken ett sådant missbruk av en dominerande ställning som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna underlättas, är normalt sett oförenlig med artiklarna 30 och 34, vilka förbjuder kvantitativa import- och exportrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan.

36 Det är den nationella domstolen som, med hänsyn till samtliga villkor för tillämpningen av de gemenskapsrättsbestämmelser som åberopats, skall bedöma om ett system med fastställande av detaljhandelspriser är förenligt med fördraget.

37 I detta hänseende har Hof van Cassatie beaktat dels att det finns en möjlighet att den omständigheten att tillverkarna och importörerna av tobaksvaror kan ålägga detaljhandlarna i en medlemsstat att tillämpa de försäljningspriser gentemot konsumenten som bestämts av tillverkarna och importörerna kan utgöra en dominerande ställning, dels att den åtgärd som eventuellt kan anses strida mot artikel 86 jämförd med artikel 5 andra stycket är en bestämmelse om krav på tillämpning av dessa priser vid försäljning till konsumenten.

38 Då den nationella domstolen gör en bedömning av om det är förenligt med bestämmelserna i gemenskapsrätten att införa eller bibehålla en sådan åtgärd åligger det den domstolen att dessutom bestämma om, med hänsyn till de hinder i handeln med tobaksvaror mellan medlemsstaterna som kan följa av det berörda skattesystemets karaktär, denna åtgärd i sig kan påverka handeln mellan medlemsstaterna, vilket är ett villkor för att förbuden i artikel 86 skall vara tillämpliga.

Den andra frågan

39 Den andra frågan från Hof van Cassatie går ut på att få fastställt om det här är fråga om sådana företag som staten beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter i den mening som avses i artikel 90 i fördraget, då staten med hjälp av en lagbestämmelse indirekt ger tillverkarna och importörerna av vissa varor, till skillnad från vad som är fallet med tillverkarna och importörerna av andra varor, möjlighet att själva bestämma försäljningspriset till konsumenten och, om denna fråga besvaras jakande, om huruvida bibehållandet av sådana särskilda och exklusiva rättigheter strider mot bestämmelserna i artiklarna 7 samt 85–94 i fördraget.

40 Det skall erinras om att ifrågavarande skattesystem ger tillverkaren eller importören frihet att fastställa ett detaljhandelspris för sina varor som är lägre än försäljningspriset för konkurrerande varor av samma slag, av samma kvalitet och med samma egenskaper.

41 Eftersom denna möjlighet står öppen för alla dem, inklusive detaljhandlarna, som blir tillverkare eller importörer av tobaksvaror och följaktligen för en obestämd kategori av företag, kan det vara tveksamt om dessa skall betecknas som innehavare av "särskilda" rättigheter, och i vart fall av "exklusiva" rättigheter.

42 Med hänsyn till skälen för svaret på den första frågan som innebär att artikel 90 i vart fall endast utgör en särskild tillämpning av vissa allmänna principer som är bindande för medlemsstaterna, är det emellertid inte nödvändigt att svara på den andra frågan.

Den tredje frågan

43 Denna fråga är uppdelad i tre delar och går i första hand ut på att få fastställt om artiklarna 30, 31 och 32 i EEG-fördraget skall tolkas så att en medlemsstats bestämmelser – enligt vilka det föreskrivs att ett fast pris som anges på skattebanderollen skall tillämpas vid försäljning av tobaksvaror till konsumenten, ett pris som allt efter omständigheterna har fastställts både av de i denna stat etablerade tillverkarna av dessa varor och av importörerna av samma slags varor, i synnerhet varor från andra medlemsstater – utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion.

44 Därefter frågas om sådana bestämmelser endast utgör en åtgärd av det slaget då det faktiskt har konstaterats att bestämmelserna direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt kan hindra handeln mellan medlemsstaterna, något som i det enskilda fallet skall prövas av den nationella domstolen.

45 Slutligen frågas om situationen är annorlunda då medlemsstaten gör det möjligt för tillverkaren eller importören – efter det att en prishöjning tillkännagetts som skall träda i kraft efter en viss tid – att fastställa priserna, inklusive detaljhandelspriserna, fastän medlemsstaten offentliggör dessa priser och genom ovanstående åtgärd föreskriver att de skall tillämpas.

46 Enligt artikel 30 i fördraget är varje åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion förbjuden i handeln mellan medlemsstaterna.

47 För att ifrågavarande åtgärder skall omfattas av detta förbud är det tillräckligt att de är ägnade att direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt hindra importen mellan medlemsstaterna.

48 Det skall erinras om, såsom det har angetts i kommissionens direktiv nr 70/50 av den 22 december 1969 (EGT nr L 13, 1970, s. 29, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), att med åtgärder med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion avses "andra åtgärder än dem som utan åtskillnad kan tillämpas på inhemska varor och importerade varor och som utgör ett hinder för den import som annars kunde äga rum, inklusive de åtgärder som gör importen svårare och dyrare än avsättningen av inhemska varor."

49 De i direktivet angivna åtgärderna med motsvarande verkan som importrestriktioner inbegriper emellertid inte sådana åtgärder, som utgör hinder för handeln mellan medlemsstaterna på grund av denna verkan, men som redan omfattas av fördragets bestämmelser under en särskild beteckning, bl.a. som skattebestämmelser, eller som i sig är tillåtna såsom ett uttryck eller uttrycksmedel för medlemsstaternas kvarstående befogenheter.

50 De hinder, som följer av indirekta skatter eller avgifter, omfattas av artikel 99 i fördraget som i förening med artikel 100 om tillnärmning av lagstiftning ålägger kommissionen att undersöka på vilket sätt som varje medlemsstats nationella lagstiftning på detta område kan harmoniseras i den gemensamma marknadens intresse.

51 Rådet har på grundval av ovannämnda artiklar antagit direktiv nr 72/464, som är föremål för den fjärde frågan, närmare bestämt därför att det ansågs ligga i den gemensamma marknadens intresse att reglerna för de skatter eller avgifter som påverkar konsumtionen av tobaksvaror harmoniseras, så att de faktorer som kan befaras hindra den fria rörligheten och snedvrida konkurrensvillkoren successivt kan elimineras från respektive medlemsstats nationella system.

52 Även om ett maximipris som utan åtskillnad tillämpas på inhemska och importerade varor i sig inte utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion, kan detta maximipris emellertid få en sådan verkan då det fastställs på en sådan nivå att det antingen blir omöjligt eller svårare att avsätta importerade varor än att avsätta inhemska varor.

53 Ett system med priser som fritt fastställs av tillverkaren eller, allt efter omständigheterna, av importören, och som genom en nationell lagstiftningsåtgärd blir till ett system med bindande konsumentpriser, inom vilket ingen åtskillnad görs mellan inhemska varor och importerade varor, har däremot normalt uteslutande verkningar på det nationella planet.

54 Det kan emellertid inte uteslutas att ett sådant system i vissa fall kan påverka handeln inom gemenskapen.

55 Såsom redan har angetts är importen och exporten av tobaksvaror underkastade hinder som följer av de olika metoder för skattekontroll som används av medlemsstaterna, bl.a. för att kunna säkerställa intäkterna från de skatter som dessa varor omfattas av.

56 För att den nationella domstolen skall kunna bedöma om en medlemsstats bestämmelser enligt vilka ett fast pris, som fritt har fastställts av tillverkaren eller importören, skall tillämpas vid försäljning till konsumenten av tobaksvaror skulle kunna utgöra en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion åligger det den nationella domstolen att, med hänsyn till de hinder av skattemässig karaktär som påverkar sektorn för de ifrågavarande produkterna, fastställa om ett sådant system med fastställda priser i sig är ägnat att direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt hindra importen mellan medlemsstaterna.

Den fjärde frågan

57 Denna fråga gäller i första hand om bestämmelserna i artikel 5 i rådets direktiv nr 72/464 är direkt tillämpliga så att enskilda kan åberopa dem vid de nationella domstolarna, och i andra hand om det är förbjudet för medlemsstaterna att införa eller bibehålla en lagstiftningsåtgärd enligt vilken det, vid försäljning till konsumenten av tobaksvaror som importerats eller tobaksvaror som tillverkats i landet, skall tillämpas ett fast försäljningspris som anges på skattebanderollen, så att varken maximipriset får överskridas eller varan säljas till ett lägre pris.

58 Det är lämpligt att först pröva andra delen av denna fråga eftersom det, om denna skulle besvaras nekande, inte finns någon anledning att besvara den första delen.

59 I rådets direktiv nr 72/464, som liksom rådets direktiv nr 67/227 av den 11 april 1967 (EGT nr L 71, 1967, s. 1301, fransk version; svensk specialutgåva, del 09, volym 01) och rådets direktiv nr 67/228 av den 11 april 1967 (EGT nr L 71, 1967, s. 1303, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) om harmonisering av omsättningsskatter grundar sig på artiklarna 99 och 100 i fördraget, finns de grundläggande reglerna för en första etapp i harmoniseringen av punktskatter på tobaksvaror.

60 I direktivets ingress uppställer rådet först som princip att för att en ekonomisk union med sund konkurrens och med samma egenskaper som de som utmärker en inhemsk marknad, är det en förutsättning, vad beträffar tobaksvaror, att medlemsstaternas uttag av skatter som påverkar konsumtionen av varor inom denna sektor inte snedvrider konkurrensbetingelserna och inte hindrar varornas fria rörlighet inom gemenskapen.

61 I artikel 1 i direktivet fastställs principen om att strukturen för punktskatter på tobaksvaror skall harmoniseras i flera etapper och i artikel 4 i direktivet föreskrivs ett punktskattesystem med en proportionell del och en särskild del.

62 Artikel 5 första stycket i direktivet lyder:

"Tillverkare och importörer är fria att bestämma det högsta detaljhandelspriset för var och en av sina produkter. Denna bestämmelse får emellertid inte hindra tillämpningen av nationell lagstiftning rörande övervakning av prisnivåer eller efterlevnaden av påbjudna priser".

63 Rådet har gjort den bedömningen att en nödvändig förutsättning för konkurrens är ett system med fri prisbildning för alla grupper av tobaksvaror och har i artikel 5.1 i direktivet föreskrivit att tillverkare och importörer är fria att bestämma det högsta detaljhandelspriset för var och en av sina produkter.

64 Sedd i sitt sammanhang kan inte artikel 5.1 andra meningen tolkas så att syftet med denna artikel är att förbjuda medlemsstaterna att införa eller bibehålla en lagstiftningsåtgärd enligt vilken det, vid försäljning till konsumenten av tobaksvaror som importerats eller tillverkats i landet, skall tillämpas ett visst försäljningspris, dvs. det pris som anges på skattebanderollen, under förutsättning dock att detta pris fritt har bestämts av tillverkaren eller importören.

65 Med hänsyn till det svar som getts beträffande andra delen av den fjärde frågan saknas anledning att besvara första delen av denna fråga.

Rättegångskostnader

66 De kostnader som har förorsakats Belgiens regering, Luxemburgs regering, Nederländernas regering, Italiens regering, Europeiska gemenskapernas råd och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

67 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

- angående de frågor som i dom av den 7 januari 1977 förts vidare av Hof van Cassatie i Belgien - följande dom:

1) **Enligt artikel 86 i EEG-fördraget är ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning förbjudet, även om ett sådant missbruk främjas av en nationell lagbestämmelse.**

2) **För att man skall kunna bedöma om det är förenligt med artikel 86 jämförd med artiklarna 3 f och 5 andra stycket i fördraget att införa eller bibehålla en nationell åtgärd enligt vilken det uppställs ett krav på att de priser som har fastställts av tillverkaren eller importören skall tillämpas vid försäljning av tobaksvaror till konsumenten måste man, med hänsyn till de handelshinder som kan följa av karaktären av det skattesystem som omfattar dessa varor, bestämma om ett sådant system förutom att det eventuellt kan främja ett missbruk av en dominerande ställning även kan påverka handeln mellan medlemsstaterna.**

3) **En medlemsstats bestämmelser enligt vilka ett fast pris, som fritt har bestämts av tillverkaren eller importören, skall tillämpas vid försäljning till konsumenten av både sådana tobaksvaror som importerats och sådana tobaksvaror som tillverkats i landet, utgör däremot endast en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ importrestriktion om - med**

hänsyn till de hinder som följer av de olika metoder för skattekontroll som används av medlemsstaterna, bl.a. för att säkerställa intäkterna från de skatter som dessa varor omfattas av – ett sådant system med fastställda priser är ägnat att direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt hindra importen mellan medlemsstaterna.

4) **Syftet med artikel 5 i rådets direktiv nr 72/464/EEG av den 19 december 1972 om andra skatter än omsättningsskatter som påverkar förbrukningen av tobaksvaror är inte att förbjuda medlemsstaterna att införa eller bibehålla en lagstiftningsåtgärd enligt vilken det, vid försäljning till konsumenten av tobaksvaror som importerats eller tobaksvaror som tillverkats i landet, skall tillämpas ett visst försäljningspris, dvs. det pris som anges på skattebanderollen, under förutsättning att detta pris fritt har bestämts av tillverkaren eller importören.**

Kutscher Sørensen Bosco Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Avkunnad vid offentligt sammanträde den 16 november 1977.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

H. Kutscher
Ordförande